

Sygn. akt VI U 114/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2023r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Karolina Chudzinska

Protokolant stażysta Roksana Prill

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2023 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 2 grudnia 2022r., znak: (...)

w sprawie: M. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rekompensatę

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu M. M. rekompensatę.

Zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego M. M. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Karolina Chudzinska

Sygn. akt VI U 114/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił M. M. rekompensaty, bowiem ubezpieczony nie udokumentował wymaganych co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W dniu 2 stycznia 2023 roku ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wskazując, iż w spornych okresach wykonywał pracę betoniarza - zbrojarza, która zaliczana jest do pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że przy ustalaniu prawa do rekompensaty nie zostały zaliczone okresy: od 19 listopada 1979 roku do 20 kwietnia 1981 roku oraz od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 2008 roku na stanowisku betoniarza w Przedsiębiorstwie (...) S.A., ponieważ w przedłożonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14 czerwca 2017 roku nie wskazano charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Na rozprawie w dniu 5 października 2023 roku pełnomocnik odwołującego wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do rekompensaty oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Natomiast pełnomocnik organu rentowego pozostawił rozstrzygnięcie sprawy do uznania Sądu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. M. urodził się w dniu (...). Z wykształcenia jest betoniarzem - zbrojarzem.

/okoliczności bezsporne/

Ubezpieczony świadczył pracę w okresach od 19 listopada 1979 roku do 20 kwietnia 1981 roku oraz od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 2008 roku w firmie (...) w B., zajmującej się wykonywaniem prefabrykatów betonowych. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, otrzymując dodatek pieniężny za pracę w warunkach szczególnych, posiłki regeneracyjne oraz mleko.

Dowód: świadectwo pracy z dnia 05.06.2017r. – k. 5 akt pracowniczych, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 6 akt pracowniczych, zeznania ubezpieczonego M. M. oraz świadków M. G., C. L., S. Z. na rozprawie w dniu 05.10.2023r. – nagranie AV – płyta CD – k. 35 akt sprawy

Do obowiązków ubezpieczonego w ww. okresach należały czynności zbrojarsko betoniarskie takie jak zgrzewanie oraz wiązanie zbrojenia. Zbrojenia wykonywał przez tydzień, a następnie przez dwa dni wykonywał czynności betonowania. Najczęściej wykonywał płyty drogowe. W latach 1982 - 1988 ubezpieczony zajmował stanowisko brygadzysty, łącząc to z wykonywaniem czynności zbrojeniarsko - betoniarskich. Na koniec dnia pracy ubezpieczony przekazywał przełożonym informację o ilości wykonanych zbrojeń przez pozostałych pracowników.

Podczas wykonywania pracy na ww. stanowisku na hali produkcyjnej panował duży hałas i wibracje, a w powietrzu unosił się szkodliwy pył pochodzący ze spawanej stali.

Dowód: zeznania ubezpieczonego M. M. oraz świadków M. G., C. L., S. Z. na rozprawie w dniu 05.10.2023r. – nagranie AV – płyta CD – k. 35 akt sprawy

Ubezpieczony w spornych okresach w Przedsiębiorstwie (...) S.A. pracował m.in. z M. G., C. L., S. Z., którzy również świadczyli prace betoniarsko – zbrojarskie. Świadcowi S. Z. organ rentowy zaliczył pracę na ww. stanowisku jako wykonywaną w szczególnych warunkach, kiedy ten ubiegał się o wcześniejszą emeryturę.

Dowód: zeznania ubezpieczonego M. M. oraz świadków M. G., C. L., S. Z. na rozprawie w dniu 05.10.2023r. – nagranie AV – płyta CD – k. 35 akt sprawy

Podstawę ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie stanowiły okoliczności bezsporne oraz dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym w także w aktach emerytalnych ZUS oraz w dokumentacji pracowniczej odwołującego M. M. z okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) S.A. Wiarygodność tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu, a i żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, jak i prawdziwości zawartych w nich informacji. Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił również w oparciu o zeznania odwołującego M. M. oraz świadków w osobach M. G., C. L. oraz S. Z. złożone na okoliczność warunków, rodzaju i zakresu wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Zeznania te korespondują wzajemnie ze sobą, jak i z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, dlatego też Sąd nie miał żadnych wątpliwości co do ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku

o emeryturach pomostowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 164) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat (ust. 1). Rekompensata nie przysługuje jednak osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 2). W myśl art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę, a rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Istotę rekompensaty ustawodawca określił w art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Celem tej regulacji jest przyznanie odszkodowania za rzeczywistą utratę określonych uprawnień, co oznacza, że musi ono dotyczyć tylko tych ubezpieczonych, którzy ze względu na niespełnienie choćby jednego ustawowego warunku (wieku, ogólnego stażu emerytalnego) nie mogli skorzystać z dotychczasowych regulacji i nabyć prawa do emerytury w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny, a także nie mogą skorzystać z regulacji nowych, przewidzianych ustawą o emeryturach pomostowych

(M. Zieleniecki, Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych [w:] K. Antonów, Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz, Warszawa 2014; wyr. SA w Gdańsku z dnia 31 marca 2016r., III AUa 1899/15, LEX nr 2044406).

Przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach stosuje się analogiczne zasady, jak dla wcześniejszej emerytury określone w

art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który w ust. 2 stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Z kolei art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.).

W myśl § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. W postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie obowiązują jednak ograniczenia dowodowe występujące w postępowaniu przed organem rentowym. Sąd Okręgowy – w toku postępowania zainicjowanego odwołaniem – nie może ograniczyć możliwości udowodnienia, że dana praca wykonywana była w szczególnych warunkach, jedynie do świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionych według ustalonego w przepisach wzorca, lecz powinien wszelkimi dostępnymi dowodami wskazanymi przez strony postępowania dokonać oceny faktycznie wykonywanych czynności pracowniczych w spornym okresie oraz warunków wykonywanej pracy. Zgodnie z treścią art. 473 § 1 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i z przesłuchania stron.

W przedmiotowej sprawie spór pomiędzy stronami dotyczył tego, czy na dzień 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony M. M. legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, czego pochodną stało się ustalenie prawa do rekompensaty. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od 19 listopada 1979 roku do 20 kwietnia 1981 roku oraz od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 2008 roku. Odwołujący domagał się natomiast uwzględnienia wskazanych okresów w Przedsiębiorstwie (...) S.A. na stanowisku betoniarza - zbrojarza.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz zeznań odwołującego prowadzi do wniosku, że odwołujący wykazał niezbędny okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości co do tego, że do okresu pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres pracy wskazany przez ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) S.A. . Ubezpieczony w okresie od 19 listopada 1979 roku do 20 kwietnia 1981 roku oraz od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 2008 roku pracował na stanowisku betoniarza - zbrojarza, wykonując czynności ściśle związane z tym stanowiskiem. Pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu prace wykonywane przez ubezpieczonego w spornych okresach należy kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych wymienione w Wykazie A, Dziale V, poz. 4 załącznika do Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze jako prace zbrojarskie i betoniarskie. Ubezpieczony nie miał dłuższych przerw w zatrudnieniu.

Reasumując, stwierdzić należy, że odwołujący M. M. wykazał, że na dzień 31 grudnia 2008 roku legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze ponad 15 lat. Wobec powyższego, odwołujący spełnia wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do rekompensaty i zarazem nie zachodzi względem niego którakolwiek z przesłanek negatywnych (nie nabył prawa do emerytury wcześniejszej ani prawa do emerytury pomostowej). Dlatego też zaskarżona decyzja ZUS okazała się być wadliwa i – jako taka – podlegała weryfikacji poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do rekompensaty.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1. wyroku.

W punkcie 2. wyroku Sąd uwzględniając wynik postępowania orzekł o kosztach na zasadzie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia Karolina Chudzinska